

Harderwijkse
Molenstichting

Beleidsplan

(v.h. meerjaren visie Harderwijker molen “de Hoop”)

Datum: 24 juni 2010

Commissie bestaat uit Gep Oldenhof (vz), Aalt Boonen (pm), Jan Landman (secr) en
Hennie Carbijn (bestuurslid)

De commissie is begonnen met haar werkzaamheden na de bestuursvergadering van 5
november 2009.

Harderwijkse Molenstichting

KVK nr : 41035964

Inhoudsopgave:

Inleiding

Doelstelling

1. Algemeen

2. Organisatie

- 2.1. Bestuur
- 2.2. Vrijwilligers

3. Financiën

- 3.1. Huidige situatie
- 3.2. Prognose
- 3.3. Kascommissie
- 3.4. Subsidies

4. Molenwinkel

- 4.1. Producten
- 4.2. Inkoop
- 4.3. Voorraadbeheer / administratie
- 4.4. Verkoop
- 4.5. Website

5. De molen in bedrijf

6. Onderhoud

- 6.1. Structureel onderhoud
- 6.2. Kleine reparaties en klussen

7. Communicatieplan

- 7.1. Sponsor- en donateurwerving

8. Omgevingsfactoren

- 8.1. Bestemmingsplannen
- 8.2. Samenwerkingen

Inleiding

Uit historische gegevens is gebleken, dat Harderwijk in het verleden vijf windmolens rijk was. De laatste windmolen "de Hoop" brandde in 1969 geheel af. In 1992 werd de Harderwijkse Molenstichting opgericht, met als doelstelling het stadsgezicht van Harderwijk weer te verfraaien met een beeldbepalende molen. Nadat de locatie naast de historische scheepshelling was vastgesteld, werd tot aankoop overgegaan van een gelijknamige molen "de Hoop" uit Oldenzaal.

Vanaf 1993 tot en met de feitelijke ingebruikname medio 1999 hebben vele vrijwillige handen gewerkt aan de wederopbouw van deze statige stellingmolen en ook de benodigde gelden zijn geheel door particulieren bijeen gebracht.

Na de ingebruikname bleef de Harderwijkse Molen Stichting functioneren en werd het accent gelegd op het beheer en de instandhouding van dit inmiddels als rijksmonument erkende bouwwerk, evenals op de goede gang van zaken in de bijbehorende molenwinkel. Voor het laten draaien van de molen, onderhoud, winkelverkoop, rondleidingen en verzorging van kleinschalige evenementen maakt de stichting gebruik van de inzet van een dertigtal vrijwilligers. Het bestuur prijst zich gelukkig met deze enthousiaste en goed draaiende club. Ook de financiële huishouding is momenteel goed op orde.

Beseft moet worden, dat een molen als monument veel meer is, dan alleen maar een bouwwerk. Het is daarnaast een monument van geschiedenis en de daarmee verbonden cultuur en techniek. Uitgaande van de molen als historisch werktuig, moet de instandhouding ervan gebaseerd zijn op integraal molenbeheer. Hierbij moet rekening worden gehouden met onder meer elementen als: de geschiedenis van de molen en haar eigenaren en/of gebruikers, de historie en de landschappelijke en stedenbouwkundige plaats van de eerdere molens in Harderwijk, de molenbiotoop en de bestemming en het gebruik van de molen.

Omdat integraal molenbeheer een absoluut vereiste is in het belang van de continuïteit van de molen als historisch werktuig, acht het huidige bestuur het noodzakelijk om te komen tot een structurele aanpak met als basis een in beleidsplan vastgelegde visie en uitgangspunten voor meerdere jaren.

Doelstelling

Het doel van de Harderwijkse Molen Stichting is het integraal beheer van de Harderwijkse molen “de Hoop” en de aansturing van de daarmee gepaard gaande nevenactiviteiten gericht op de functionele instandhouding van molen als historisch rijksmonument. Uitgangspunt hierbij is het behoud van het museale karakter en dus de toegankelijkheid voor publiek.

1. Statuten en huishoudelijk reglement

De statuten dateren van 1990 en zijn aan actualisering toe. Het betreft ondermeer de gewijzigde doelstelling, de omschrijving van het vermogen, de beschrijving van de taken van het bestuur en dagelijks bestuur, afspraken over vergoedingen en enige aanvullingen. Vanuit het bestuur zal hiervoor actie worden ondernomen en de geëigende procedure worden opgestart.

Ook het huishoudelijk reglement is aan herziening toe, waaronder het erin vastleggen van de taakomschrijvingen van de bestuursleden.

2. Organisatie

2.1. Bestuur

De samenstelling van het bestuur dient wat betreft kennis en vaardigheden een goede mix te vormen, zodat alle aspecten die verbonden zijn aan het in stand houden van de molen zijn

gewaarborgd. Het bestuur dient als een goed team te functioneren en elkaar onderling te versterken. Aan deze voorwaarden wordt momenteel voldaan.

Het huidige bestuur zit op de maximale sterkte van negen leden. Uit het oogpunt van efficiënt besturen en vergaderen verdient een aantal van zeven bestuursleden de voorkeur. Hier zal door middel van natuurlijk verloop naar toe worden gewerkt. Uiteraard kunnen bestuursleden zich voor de aan hen toegewezen taakgebieden laten bijstaan, door en vanuit de vrijwilligersorganisatie.

Het vrouwelijke element ontbreekt nog in het bestuur. Bij vervulling van een toekomstige vacature zal ernaar worden gestreefd om een vrouwelijk bestuurslid aan te stellen.

De onderlinge taakverdeling met betrekking tot de verantwoordelijkheden van de bestuursleden voor de diverse activiteiten is onvoldoende gestructureerd. Er zijn geen taakomschrijvingen en ook de vervanging van elkaar bij langere afwezigheid is niet goed geregeld. Ten behoeve van de continuïteit van alle aan het integrale molenbeheer verbonden taken, zal dit nader worden uitgewerkt.

Het bestuur zal zich gaan uitspreken of er een leeftijdsgrens moet worden vastgesteld voor bestuursleden.

Informeel is sinds kort een dagelijks bestuur werkzaam, bestaande uit de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. Hoofdzakelijk bereidt dit dagelijks bestuur de reguliere bestuursvergaderingen voor en kan vlot reageren op zich voordoende kwesties, waarvoor snel een beslissing genomen dient te worden. Het werken met een dagelijks bestuur zal geformaliseerd moeten worden aan de hand van een door het bestuur in het huishoudelijk reglement op te stellen taakomschrijving.

Het bestuur wil zich laten bijstaan door een vrijwilligerscoördinator (bestuurslid) en de volgende commissies:

1. winkelcommissie
2. onderhoudscommissie
3. gidsencommissie
4. molenaarscommissie
5. financiële commissie
6. activiteitencommissie
7. communicatiecommissie
8. sponsor-donateurcommissie

In elke commissie zal een bestuurslid zijn afgevaardigd die verantwoordelijkheid draagt en die vanuit deze commissie rapporteert aan het bestuur. Een bestuurslid kan in meerdere commissies afgevaardigd worden. Zoals eerder opgemerkt dient ook hier de onderlinge vervanging van de bestuursleden worden geregeld.

2.2. Vrijwilligers

De stichting drijft op de inzet en de betrokkenheid van vrijwilligers.

Uit de hiervoor gegeven opsomming van commissies blijkt de diversiteit van de door vrijwilligers te verrichten werkzaamheden. De coördinatie en de aansturing hiervan ligt

momenteel vrijwel in de hand van één bestuurslid, die zich hiervoor met hart en ziel inzet. Maar dit geeft tegelijkertijd de kwetsbaarheid ervan aan. Vandaar dat de aansturing vanuit het commissiemodel de inzet is van het bestuur.

Sinds 1 januari 2010 moeten vrijwilligers, nadat zij uitvoerig zijn voorgelicht, een vrijwilligersverklaring ondertekenen.

Nieuwe gidsen worden sinds vorig jaar intern opgeleid. Voordat zij aan de slag kunnen worden hen door twee bestuursleden een toets afgenomen. Nieuwe gidsen moeten voldoen aan het gestelde in de handleiding.

Nadat een gids tot volle tevredenheid een jaar als zodanig heeft gefunctioneerd, zal hem of haar een getuigschrift worden verstrekt.

3. Financiën

3.1. Huidige situatie

Financieel gezien staat de stichting er goed voor.

Jaarlijks is er sprake van een positief saldo. Zowel de winkelverkoop als de verhuur van het molenhuis is winstgevend. Daarnaast ontvangen we inkomsten van donateurs, sponsors en uit subsidies en rentebaten.

De kosten kunnen goed onder controle worden gehouden en in de afgelopen jaren is er sprake van een stabiele situatie voor wat de kosten betreft.

Wel is er een vrij sterke schommeling in de inkomsten vanuit de subsidie en de uitgaven voor onderhoud, omdat de subsidie voor onderhoud pas het volgende jaar na indiening van de werkelijke onderhoudsuitgaven wordt ontvangen. Door eerdere tussentijdse indiening van de onderhoudsfacturen zal dit patroon worden gedempt.

3.2. Prognose

Door verloop van een groot aantal sponsorcontracten zullen de inkomsten hieruit in de komende jaren bij ongewijzigd beleid ernstig teruglopen. Actieve werving van nieuwe sponsors is dan ook vereist. In het hoofdstuk sponsors en donateurwerving zal hierop worden teruggekomen.

Zowel voor toekomstige donateurs, alsook voor de eigen vrijwilligers zullen de mogelijkheden voor toepassing van de ANBI-regeling en mogelijk soortgelijke regelingen worden uitgewerkt.

Door wijziging van bestemmingsplannen, Waterfront en Binnenstad, zal de looproute naar het Dolfinarium wijzigen, waardoor ook de inkomsten uit de winkelverkoop zullen afnemen, tenzij hierop tijdig wordt ingespeeld. In dit kader is het bestuur in voortdurend overleg en contact met de betrokken ambtenaren, leden van het college van burgemeester en wethouders en raadsleden. Vrijwel al onze wensen zijn ingewilligd, alleen voor de toestemming voor een lichte horecabestemming met bijbehorende terrasvergunning moet nog verder worden gelobbyd.

3.3. Kascommissie

Er zal vanuit het bestuur een kascommissie in het leven worden geroepen, zodat na een jaarlijks uitgevoerde controle en een desbetreffend voorstel aan het bestuur aan de penningmeester decharge kan worden verleend.

3.4. Subsidies

Subsidies dienen in de vorm van projecten te worden ingediend en aangevraagd.

4. Molenwinkel

4.1. Producten

Het basis principe van de in de onze winkel te verkopen producten is, dat zij ambachtelijk en molen gerelateerd zijn.

4.2. Inkoop

De inkoop is momenteel in handen van één bestuurslid, die over een grote kennis, ervaring en een uitstekend netwerk beschikt. Hierdoor verloopt alle op rolletjes en zijn de marges relatief gunstig. Voor de toekomst zal veiliggesteld moeten worden, dat we bij een eventueel vertrek van deze bestuurder niet in een gat vallen maar op soortgelijke voet verder kunnen gaan. Het onderbrengen van de inkoop bij de in te stellen winkelcommissie kan zorgen voor de nodige continuïteit.

Er dient een nauwe relatie te bestaan tussen de inkoop en het beheer van de voorraad ook al zijn dit overigens gescheiden verantwoordelijkheden.

De keuze van een in te kopen product wordt mede bepaald door te behalen marge.

4.3. Voorraadbeheer/-administratie

Het geheel is nu in handen van de inkoper, die dit zoals alle overige zaken met grote inzet en betrokkenheid doet. Maar ook hier moeten we bij een eventueel vertrek van hem zorgen niet in een gat te vallen en dus zal ook voorraadbeheer worden ondergebracht bij de winkelcommissie. In bewaking en goede administratie van de voorraad moet worden voorzien. Immers goed voorraadbeheer geeft inzicht in de omloopsnelheid van de producten en in een actueel artikelenbestand. Hierop moeten vervolgens zowel de inkoop, als ook de verkoop mede worden afgestemd.

Daarnaast biedt een goed beheer van de voorraad inzicht in de oorzaken van eventuele derving, zoals diefstal, overschrijding van houdbaarheidsdatum en dergelijke.

4.4. Verkoop

De omzetsnelheid van de producten is in hoge mate leidend voor de mix van de te verkopen artikelen. Bij achterblijvende afzet van ingekochte producten kunnen specifieke verkoopacties worden overwogen. Ook hier is dus sprake van een nauwe relatie met het voorraadbeheer.

Tevens kan de omzet mogelijk worden gestimuleerd door seizoen gebonden acties, of speciale productenverkoop gerelateerd aan de aard van de hoogtijdagen.

Door de winkelcommissie worden, afhankelijk van de voorraad, de tijd van het jaar, of specifieke dagen, speciale verkoop acties opgezet. Deze acties worden nadrukkelijk ook via onze website bekend gemaakt (zie ook 4.5.Website)

4.5. Website

Het gebruik van de website voor het bekendmaken van de winkel, onze producten en specifieke verkoopacties moet sterk worden gestimuleerd.

4.6. Planning verkopers

De planning van de inzet van de vrijwilligers voor winkelverkoop gebeurt door het bestuurslid belast met de coördinatie van de vrijwilligers in overleg met de winkelcommissie. Daarnaast is er onder verantwoording van de inkoper een vaste vulploeg werkzaam, die ook voor de stickers met prijzen en andere voorbereidende verkoopactiviteiten zorgt. Ook deze activiteiten zullen vanuit de winkelcommissie gecoördineerd en aangestuurd gaan worden.

5. De molen in bedrijf

Het is in de molenwereld algemeen bekend, dat een stilstaande molen ten dode is opgeschreven.

Het is dus zaak om de molen als levend monument in bedrijf te houden. Hiervoor dienen we te beschikken over minimaal één gediplomeerde molenaar.

Deze molenaar zal volgens een met hem overeengekomen rooster de molen ten minste één keer per week laten draaien. Behoudens dit “ draaien voor de prins” , dient de molenaar bereid te zijn om op hoogtijdagen, zoals Koninginnedag, Aaltjesdag en de landelijke molendag daadwerkelijk te malen.

6. Onderhoud

6.1. Structureel onderhoud

Gelet op de doelstelling van integraalbeheer, gericht op de langdurige instandhouding van de Harderwijkse molen, wordt er vanzelfsprekend een hoofdstuk geweid aan het onderhouden van dit historisch monument. Jaarlijks dient er een conditiemeting van het onderhoud plaats vinden.

De onderhoudsplanning is nader uitgewerkt in de volgende drie bijlagen:

- Een zesjaren schema voor onderhoudswerkzaamheden die subsidiabel zijn .
- Een zesjaren schema voor onderhoudswerkzaamheden die niet voor subsidie in aanmerking komen
- Een planning voor grootonderhoud, zoals bijvoorbeeld het vervangen van de rietbedekking, gebaseerd op een termijn van 30 jaar .

In deze plannen zijn ook de benodigde financiële reserveringen vastgelegd, zodat onaangename financiële tegenvallers kunnen worden voorkomen en bovendien mogelijke fiscale belangen kunnen worden gediend.

6.2. Kleine reparaties en klussen

Vanuit de onderhoudscommissie worden vrijwilligers aangestuurd voor het verrichten van kleine herstelwerkzaamheden, waaronder schilderwerk en voor het treffen van gewenste kleinschalige voorzieningen in de diverse ruimtes in de molen.

7. Communicatieplan.

Dit vormt de basis voor effectieve communicatie. Het kan nogal eens verwarring wekken als dit proces te veel als een exact chronologisch gebeuren wordt gezien. In feite is het steeds een proces van een steeds verdere verfijning van een vorige fase. Dus de vraag naar communicatie doelen, doelgroepen en strategie zal in elke fase eigenlijk opnieuw aan bod komen. Dit overzicht dient vooral als richtinggevend hulpmiddel. De stichting heeft "producten" en dat zijn de uit te voeren activiteiten. Toekomstige "supporters" van onze Stichting moeten deze activiteiten zien zitten en anders melden ze zich niet aan. Wanneer zij een activiteit hebben meegemaakt en deze spreekt niet aan dan komen ze niet meer terug.

Een communicatieplan is een vereiste voor effectieve communicatie met je doelgroepen. Dit plan kan op diverse manieren helpen, om er een paar te noemen:

- Een communicatieplan helpt orde te scheppen in je communicatie wanneer je met meerdere doelgroepen, communicatie doelen en een reeks van middelen te maken hebt.
- Een communicatieplan helpt prioriteiten te stellen.
- Een communicatieplan helpt je om die prioriteiten aan anderen binnen de stichting te communiceren.
- Een communicatieplan helpt iedereen die met de communicatie uitvoering te maken heeft.
- Een communicatieplan helpt om je eigen visie helder te krijgen/ te ontwikkelen.
- Een communicatieplan geeft je handvatten voor een heldere aanpak.

7.1. Sponsor- en donateurwerving.

Het beleid voor sponsor- en donateurwerving is uitgewerkt in een plan.

8. Omgevingsfactoren

8.1. Bestemmingsplannen

De molen ligt op de grens van twee bestemmingsplangebieden. De (politieke) discussies over de invulling van het bestemmingsplan waterfront zijn afgerond. In alle opzichten werd hierbij rekening gehouden met de belangen van het ongestoord kunnen laten draaien van de molen. In een zone van 200 meter, conform de geldende Provinciale regelgeving, zal niet hoger mogen worden gebouwd dan de hoogte van de stelling. En voor komende beplanting staat het college garant, dat ook dit geen nadelige invloed heeft op de molenbiotoop. Wel zal bij de nadere invulling van de bebouwing tegenover de molen ambtelijk en politiek overlegd moeten worden om de bebouwing zoveel mogelijk het karakter te geven van een historische visserplaats aan het IJsselmeer.

Ten aanzien van het bestemmingsplan binnenstad zal, zoals al is aangehaald in de financiële paragraaf, nog energie moeten worden gestoken in het verkrijgen van toestemming voor kleinschalige horeca, gekoppeld aan een terrasvergunning. Dit alles moet passen in een voorts recreatief, historisch en toeristisch attractief gebied. De karakteristieke ophaalbrug, de haven met de bruine vloot en de bijbehorende scheepshelling dienen als goede basis hiervoor. Alleen op die manier kan de loop van toeristen voor deze unieke hoek van Harderwijk worden behouden.

8.2. Samenwerkingen

Het bestuur acht het van groot belang om te komen tot meer en gestructureerde samenwerking met molenorganisaties in de naaste omgeving. De eerste contacten zijn hierover al gelegd met de molenstichting “de Koe” uit Ermelo. Er zal nader worden onderzocht of er mogelijkheden voor uitbreiding zijn, zodat er bijvoorbeeld toeristische molen(fiets)tochten kunnen worden georganiseerd. Wellicht zijn er ook voordelen te behalen uit gezamenlijke inkoop van molengerelateerde producten. Zeker is dat er voordelen zijn in het kader van een uitwisselbaarheid van molenaars.

Als inderdaad sprake zal zijn van de gewenste recreatief historische inrichting van de directe omgeving van de molen, denken we aan de inrichting van een molenplein. Er zullen dan partners moeten worden gezocht voor bijvoorbeeld de uitoefening van oude ambachten, het in ere herstellen van een visafslag en een kleine botterheling.

De samenwerking met organisaties van stadsgidsen, Stadsmuseum, de VVV en dergelijke is aan de ordegesteld in het hoofdstuk Communicatie.